

Kirkollishallituksen istunto 23.2.2023

Pöytäkirja

Aika: 23.2.2023 klo 10:15–11:00
Paikka: Teams-kokous
Läsnä: arkkipiispa **Leo** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, metropoliitta **Elia**, piispa **Sergei**, kirkkoherra **Marko Patronen**, nunna **Elisabet**, **Anna-Katriina Salmikangas**, **Matti Tolvanen**
Esittelijät: palvelukeskuksen johtaja **Jari Rönkkö**, kirkkopalvelujen koordinaattori **Sirpa Okulov**, talouspäällikkö **Henna Mynttinen**
Sihteeri: Jari Rönkkö

***

Arkkipiispa Leon esittely

10

Kirkollishallituksen sihteeri

Esteellisyys:

Palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkkö, palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino

Tausta:

Viimeisimpien vuosien yleinen käytäntö on ollut, että kirkollishallituksen sihteerinä toimii palvelukeskuksen lakimies.

Esitys:

Kirkollishallituksen sihteeriksi nimetään 23.2.2023 alkaen palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino ja varalle nimetään palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkkö.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkitään, että Jari Rönkkö ja Jouni Heino eivät osallistuneet asian käsittelyyn, eivätkä päätöksentekoon.

***

Kirkollishallituksen lakimiesjäsenen esittely

11

Irina Tschervinskij-Matsin oikaisuvaatimus Helsingin ortodoksisen seurakunnan seurakunnanneuvoston 30.11.2022 pöytäkirjan 6 §:n kohdalla tekemästä päätöksestä

Esteellisyys:

Palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Seurakunnanneuvosto on käsitellyt Irina Tschervinskij-Matsin, joka on Helsingin ortodoksisen seurakunnan kanttori, seurakunnan kirkkoherra Markku Salmisesta 16.5. 2022 tekemän häirintäilmoituksen. Kuultuaan Tschervinskij-Matsia ja Salmista suullisesti seurakunnanneuvosto on katsonut, ettei häirinnästä ollut riittävä näyttöä. Seurakunnanneuvosto on kaikkea asianosaisten esittämää harkittuaan tullut siihen johtopäätökseen, ettei häirintää, sellaisena kuin se työelämässä yleisesti käsitetään, voida asiakokonaisuus huomioon ottaen objektiivisesti katsoa näytetyn tapahtuneeksi. Seurakunnanneuvosto on todennut, että työntekijän subjektiivinen kokemus on tälle itselleen merkityksellinen, muttei muodosta perustetta seuraamuksiin, joiden määräämistä on tarkasteltava objektiivisin perustein. Seurakunnanneuvosto on lisäksi linjannut ohjeistusta vastaisten ongelmatilanteiden välttämiseksi.

Vaatimukset, liitteet 12 a-o. SAL.PID. JulkL 24 § 1 momentti, kohdat 25 ja 32.

1. Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva seurakunnanneuvoston päätös on kumottava lainvastaisena.
2. Kirkollishallituksen tulee ottaa kantaa kirkkoherra Markku Salmisen työvelvoitteiden täyttämiseen päätöksessä tarkoitetun häirintäasian käsittelyssä ja myös aiemman häirintäilmoituksen käsittelyssä.

Vaatimusten perustelut

1. Seurakunnanneuvosto ei ole valmistellut asiaa asianmukaisesti. Tschervinskij-Matsille ei ole annettu tilaisuutta esittää seurakunnanneuvostolle tarjoamaansa kirjallista selvitystä. Suullinen kuuleminen seurakunnanneuvostossa oli ollut puolueellista, eikä Tschervinskij-Matsin ole sallittu esittää kaikkia asian ratkaisemiseen vaikuttavia seikkoja. Seurakunnanneuvosto ei ole perustellut, miksi se on katsonut, ettei kirkkoherra ole syylistynyt häirintään. Päätöstä ei ole perusteltu hallintolaissa säädetyin tavoin. Tschervinskij-Matsi on lisäksi arvostellut sitä, että asian käsittely oli kestänyt seurakunnanneuvostossa kohtuuttoman kauan. Seurakunnanneuvoston olisi tullut oma-aloitteisesti selvittää toimivaltansa kirkkoherraan kohdistuvan häirintäilmoituksen käsittelyssä. Tschervinskij-Matsi epäilee kirkkoherra Salmisen vaikuttaneen asian valmisteluun ja käsittelyyn seurakunnanneuvostossa.
2. Tschervinskij-Matsi on esittänyt laajaa selvitystä, joka hänen mukaansa osoittaa, että kirkkoherra Salminen oli esteellisenä käsitellyt itseensä kohdistunutta häirintäilmoitusta vuonna 2020 ja 2022 sekä mahdollisesti käyttänyt väärin harkintavaltansa ja työnjohto-oikeuttaan.

Seurakunnanneuvoston lausunto, liitteet 12 p-q. SAL.PID. JulkL 24 § 1 momentti, kohdat 25 ja 32.

Seurakunnanneuvosto pyytää, että kirkollishallitus hylkää oikaisuvaatimuksen perusteettomana. Seurakunnanneuvoston toimivalta asiassa ei ole ollut alun alkaen selvä. Saatuaan ohjeistusta laintulkinnasta seurakunnanneuvosto on ottanut asian viipymättä valmisteltavakseen ja ratkaistavakseen. Seurakunnanneuvoston 1. ja 2. puheenjohtaja ovat kuulleet oikaisuvaatimuksen tekijää ja kirkkoherraa valmistelevasti suullisesti 5.10.2022. Kuulemisista on laadittu pöytäkirjat. Tschervinskij-Matsin

aluehallintovirastolle tekemät seikkaperäiset ilmoitusasiakirjat, edellä mainitut kuulemisten pöytäkirjat sekä asianosaisten puolesta laaditut kirjelmät toimitettiin neuvoston jäsenille kokousaineistona tai aikaisemmin. Sekä Tshervinskij-Matsi että kirkkoherra käyttivät koko neuvoston kuulemistilaisuudessa 30.11.2022 tukihenkilöä eli käytännössä lainoppinutta avustajaa. Asianosaisille oli varattu kummallekin puolelta tuntia kuulemista varten, mikä edellyttää asian esittämistä tiivistetyssä muodossa. Tschervinskij-Matsin kuuleminen oli kestänyt kuitenkin noin tunnin. Seurakunnanneuvosto katsoo lausuntonaan, että kumpikin asianosainen on saanut riittävän mahdollisuuden asiansa esittämiseen neuvoston käsittelyssä. Seurakunnanneuvoston ratkaisu on perustunut kokonaisharkintaan asiassa esitetyn aineiston osalta, eikä neuvostolla ole mahdollisuutta avata perustelujaan tässä vastauksessa enemmälti, mutta se toteaa, etteivät ilmoituksen tehneen työntekijän subjektiiviset kokemukset ja terveydentila ole sellaisenaan perusteita sanktioiden asettamiseksi esimiehelle, vaan niiden osalta on nojaututtava yleisiin todistustaakkasääntöihin. Seurakunnanneuvosto on todennut ratkaisunsa olleen yksimielinen.

Esitys

1. Kirkollishallitus hylkää oikaisuvaatimuksen.
2. Kirkollishallitus ei tutki oikaisuvaatimusta siltä osin kuin siinä on vaadittu kirkkoherra Salmisen työvelvoitteiden toteutumisen tutkimista.

Perustelut

1. Hallintolain (434/2003) 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Asianosaisten on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisten on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen. Hallintolain 32 §:n mukaan lausuntoa tai muuta selvitystä koskevassa pyynnössä on yksilöitävä, mistä erityisistä seikoista selvitystä on esitettävä. Hallintolain 34 §:n 1 momentin mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Hallintolain 37 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on pyynnöstä varattava asianosaiselle tilaisuus esittää vaatimus tai selvitys suullisesti, jos se on tarpeen asian selvittämiseksi ja kirjallinen menettely tuottaa asianosaiselle kohtuuttomia vaikeuksia. Muut asianosaiset on kutsuttava samanaikaisesti paikalle, jos se on välttämätöntä asianosaisten oikeuksien tai edun valvomiseksi.

Asian valmistelusta seurakunnanneuvostossa ovat vastanneet seurakunnanneuvoston varapuheenjohtajat. Kirkkoherra Salminen ei ole osallistunut asian valmisteluun tai päätöksentekoon. Asiaa on valmisteltu perusteellisesti, varapuheenjohtajat ovat valmistelevasti kuulleet osapuolia suullisesti, osapuolilla on ollut tilaisuus esittää kirjallista selvitystä seurakunnanneuvostolle, osapuolia on kuultu suullisesti seurakunnanneuvoston kokouksessa, osapuolilla on ollut tilaisuus tutustua asiassa esitettyyn selvitykseen ja kummallakin osapuolella on ollut kokouksessa lainoppinut avustaja tukihenkilönä. Kirkollishallitus katsoo, että valmistelun aikana myös Tschervinskij-Matsille on tullut riittävän yksilöidysti osoitetuksi se, mistä seikoista seurakunnanneuvosto haluaa häneltä selvitystä. Kirkollishallitus katsoo menettelyn kokonaisuutena täyttävän hallintolaissa asetetut vaatimukset asian asianmukaiseksi selvittämiseksi. Asian käsittelyssä ei siten ole tehty menettelyvirhettä, jonka perusteella seurakunnanneuvoston päätös olisi kumottava.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Seurakunnanneuvoston pöytäkirjassa on selostus asiassa ilmi tulleista seikoista. Seurakunnanneuvosto on päätenyt siihen lopputulokseen, ettei häirinnästä, sellaisena kuin se työelämässä yleensä ymmärretään, ole näyttöä. Päätös perustuu kokonaisharkintaan, jossa on

korostettu, että häirinnän käsillä olo arvioidaan objektiivisesti, ei osapuolen subjektiivisen kokemuksen perusteella. Kirkollishallitus katsoo seurakunnanneuvoston ilmoittaneen, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet asian ratkaisuun. Seurakunnanneuvoston päätöksessä ei ole viittausta sovellettuihin säännöksiin. Asiyhteydestä, muun muassa päätöksessä luetellusta asiakirjaselvityksestä ja viittauksesta häirinnän käsitteeseen työelämässä, kuitenkin ilmenee, että seurakunnanneuvosto on arvioinut asiaa sen sääntelyn pohjalta, joka kieltää häirinnän työelämässä. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 14 §:n 1 momentin mukaan henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukkaava käyttäytyminen on häirintää, jos loukkaava käyttäytyminen liittyy yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuun syyhyn ja käyttäytymisellä luodaan mainitun syyn vuoksi henkilöä halventava tai nöyryyttävä taikka häntä kohtaan uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri. Kirkollishallituksella ei ole asiassa saadun selvityksen perusteella aihetta päätyä lopputuloksen osalta seurakunnanneuvoston päätöksestä poikkeavaan ratkaisuun. Oikaisuvaatimus on siten hylättävä.

2. Seurakunnanneuvoston käsiteltävänä on ollut Tschervinskij-Matsin 16.5.2022 kirkkoherra Salmisesta tekemä häirintäilmoitus. Seurakunnanneuvosto ei ole arvioinut Salmisen menettelyä häirintäilmoituksen käsittelyssä tai Salmisen työnjohdollisia toimia muutoin kuin häirintäilmoitukseen sisältyvältä osalta. Kirkollishallituksella ei ole toimivaltaa arvioida Salmisen menettelyä laajemmin kuin se on ollut käsiteltävänä oikaisuvaatimuksen alaisessa asiassa. Oikaisuvaatimus on tältä osin jätettävä tutkimatta.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkitään, että palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino ja metropoliitta Elia eivät osallistuneet asian käsittelyyn, eivätkä päätöksentekoon.

***

Palvelukeskuksen johtajan esittely

12

Lakihankkeen lausuntojen käsittelijöiden nimeäminen

Esteellisyys:

Matti Tolvanen ja palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino

Tausta

Kirkolliskokous päätti lakivaliokunnan mietinnön mukaisesti, että kirkollishallituksen hyväksymät työryhmän säädösesitykset perusteluineen lähetetään lausuntokierrokselle. Lausuntopyynnöt lähetetään püspainkokoukselle, seurakunnille, kolttien kyläkokoukselle sekä kirkon piirissä toimiville ja kirkon henkilöstöä edustaville järjestöille. Lausunnon antajia pyydetään kohdentamaan lausuntonsa kirkollishallituksen hyväksymään ehdotukseen perusteluineen.

Kirkolliskokous päätti myös, että kirkollishallituksen tulee pyytää lausunnot viipymättä kirkolliskokouksen päätyttyä. Lausuntoaajan tulee olla vähintään viisi viikkoa. Lakivaliokunta suosittelee lausuntopalvelun käyttöä (OM Lausuntopalvelu.fi).

Kirkollishallitus pyysi kirkolliskokouksen päätöksen mukaisesti lausunnot oikeusministeriön lausuntopalvelun Lausuntopalvelu.fi kautta 2.12.2022. Lausuntojen antamiseen annettiin aikaa 31.1.2023 saakka. Asetettuun määräaikaan mennessä kirkollishallitukselle on saapunut lausuntopalvelun kautta 21 lausuntoa.

Esitys:

Kirkollishallitus nimeää valmistelijat käsittelemään lakityöryhmän raportista pyydettyjä lausuntoja ja valmistelemaan lopullisen ehdotuksen säädösmuutoksiksi vuoden 2023 kirkolliskokoukselle.

Valmistelijoiksi nimetään Itä-Suomen yliopiston professori Matti Tolvanen, varatuomari Peter Saramo ja OTM, palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino.

Professori Matti Tolvaselle ja varatuomari Peter Saramolle maksetaan molemmille kuudentuhannenviidesadan euron (6500 euron) kokonaispalkkio sisältäen kaikki kustannukset.

Kirkolliskokous on päättänyt varata kustannuspaikalleen (kustannuspaikka 110) viidentuhannen euron määrärahan. Määräraha ei ole käsillä olevaan työmäärän nähden riittävä ja näin ollen, tällä päätöksellä varattu määräraha ylittyy 7500 euroa.

Perustelut:

Kirkolliskokous päätti myös, että tässä kirkolliskokouksessa esitetyt huomautukset ja muutosehdotukset on otettava huomioon lausuntopalautteen käsittelyn yhteydessä. Kirkolliskokouksen aiemmin hyväksymät säädösmuutokset on sovitettava yhteen nyt käsillä olevan esityksen kanssa.

Kirkollishallituksen on valmisteltava lopullinen ehdotus säädösmuutoksiksi vuoden 2023 kirkolliskokoukselle.

Kirkolliskokouksen edellyttämien lausuntojen käsittelemiseksi ja lopullisen säädösmuutosehdotuksen laatimiseksi kirkollishallituksen tulee asettaa riittävät resurssit ja parhaan osaamisen omaava työryhmä.

Päätös:

Muutetun esityksen mukaan.

Merkitään, että palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino ja Matti Tolvanen eivät osallistuneet asian käsittelyyn, eivätkä päätöksentekoon.

***

Palvelukeskuksen johtajan esittely

13

Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön hallituksen täydentäminen

Esteellisyys:

Palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino

Taustaa:

Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön sääntöjen mukaisesti Suomen ortodoksinen kirkollishallitus valitsee säätiön hallituksen jäsenet ja täydentää säätiön hallitusta tämän esityksestä. Tällä hetkellä säätiön hallitukseen kuuluu kuusi jäsentä. Vuonna 2023 hallituksessa on erovuoroisena kolme jäsentä: Taidehistorian professori Heikki Hanka, rovasti Timo Mäkirinta sekä rovasti Iivo Suvanto.

Esitys:

Kirkollishallitus päättää täydentää Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön hallitusta seuraavilla henkilöillä: Tuottaja Liisa Heikkilä-Palo, OTM palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino, kansallisgallerian pääjohtaja Kimmo Levä ja FM Maija Tanninen-Mattila.

Säätiön hallitukseen kuuluvat lisäksi: arkkimandriitta Mikael, Jyväskylän yliopiston intendentti Marja Louni ja yhteiskuntatieteiden maisteri Anna Pitkänen. **Liite 13.**

Perustelut:

Kirkollishallitus täydentää Suomen ortodoksisen kirkkomuseon säätiön hallitusta säätiön esityksen mukaisesti. Valittavat henkilöt soveltuvat erityisen hyvin ortodoksisen kirkkomuseon hallitukseen ja museon tämän hetken tarpeeseen, he kaikki ovat antaneet suostumuksensa tehtävään.

Heikkilä-Palo tuo kirjallisuuden tuottamisen osaamista ja osaamista julkaisutoiminnasta, Jouni Heino antaa hallitustyöskentelyyn oman juridisen osaamisensa, Kimmo Levä ja Taija Tanninen-Mattila edustavat korkeantason osaamista museo- ja näyttelytoiminnan osalta.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkitään, että palvelukeskuksen lakimies Jouni Heino ei osallistunut asian käsittelyyn, eikä päätöksentekoon.

***

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely**14****Asutumuseosäätiön hallituksen jäsenen valinta**

Lapinlahdella toimiva asutumuseosäätiö on pyytänyt Suomen ortodoksista kirkkoa nimeämään edustajan säätiön hallitukseen kolmivuotiskaudelle 2023–2025. **Liite 14.** Säätiön perustajayhteisöt valitsevat hallituksen, johon kuuluu 6–8 jäsentä. Asutumuseo on perustettu Yrjö Muren ja hänen sisarensa Annin kotipaikalle. Museossa tuodaan esille, kuinka Karjalan evakot elivät toisen maailman sodan jälkeen.

Esitys:

Asutumuseosäätiön hallitukseen valitaan FT, Katariina Husso.

Perustelut:

Katariina Husso on antanut suostumuksensa. Tehtävä sopii hyvin museoammattilaiselle.

Päätös:

Esityksen mukaan.

***

Talouspäällikön esittely**15****Keskusrahastomaksusaamisten muuttaminen lainaksi
Kaakkois-Suomen ortodoksiselle seurakunnalle****Taustaa:**

Lappeenrannan, Kotkan ja Haminan ortodoksiset seurakunnat yhdistyivät vuoden 2021 alussa Kaakkois-Suomen ortodoksiseksi seurakunnaksi. Lappeenrannan linnoituksessa sijaitsevan pappilan rakennuksessa aloitettiin mittava remontti samana vuonna. Historiallisen rakennuksen remontointi osoittautui arvioitua kalliimmaksi ja samaan aikaan yhdistyneiden seurakuntien talouden ennustaminen oli haastavaa. Kirkon keskushallinto on myöntänyt maksuaikaa seurakunnan keskusrahastomaksuille.

Esitys:

Suomen ortodoksisella kirkolla on erääntynyttä keskusrahastomaksusaamista Kaakkois-Suomen ortodoksiselta seurakunnalta 10.2.2023 168.789,97 euroa. Kirkollishallitus myöntää Kaakkois-Suomen ortodoksiselle seurakunnalle lainaa 150 000 euroa, jota vastaava summa siirretään keskusrahastomaksusaamisista lainasaamisiin. Kirkollishallitus valtuuttaa palvelukeskuksen johtaja Jari Rönkön allekirjoittamaan lainasopimuksen Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan kanssa. Tarkemmat lainaehdot **liitteissä 15 a-b. SAL.PID.** (JulkL 24 §:n 1 mom. 17)

Perustelut:

Suomen ortodoksisen kirkon tilinpäätös vuodelta 2022 on valmisteilla. Kirjanpitosäännösten mukaan tulee tilinpäätöksessä arvioida, onko saamisissa eriä, joiden suorittamisessa on epävarmuutta. Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan maksuvalmius huomioon ottaen, ei ole todennäköistä, että seurakunta pystyisi maksamaan kertyneet keskusrahastomaksusaamiset kirkolle vuoden 2023 aikana. Kirjanpitosäännösten mukaan vuotta vanhemmat saamiset tulee kirjata pitkäaikaisiin ja niiden suorittamisesta sovitaan ehdot.

Lainajärjestelyjen avulla voidaan parantaa myös Kaakkois-Suomen ortodoksisen seurakunnan maksuvalmiutta.

Päätös: Muutetun esityksen mukaan.

***

Huomionosoitukset

16

Arkkipiispa Leo on 9.1.2023 myöntänyt seuraavat huomionosoitukset:

Leena Haapala-Lindholm – I lk ritarimerkki
 Maria Florea – siunauskirja
 Maria Hokkinen – siunauskirja
 Lenni Sigfridsson – siunauskirja

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

***

Tiedoksi

17

- a) Apulaistietosuojavaaluttetun vastaus, liite 17a.
- b) Kirkon antama lausunto koskien puolustusvoimista annetun asetuksen muuttamista, liite 17b.
- c) Suomen ortodoksisen kirkon papiston eläkekassan eläkevastuu per 31.12.2022, liite 17c.
- d) Kirkolliskokousvaalien papiston edustajien äänestyksen uusiminen, liite 17d.
- e) Suomen ortodoksisen kirkon työehtosopimuksen uudistamista koskevissa neuvotteluissa saavutettiin keskiviikkona 22.2.2023 neuvottelutulos.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Muutetun esityksen mukaan.

Pöytäkirjan tarkastajat

18

Esitys:

Pöytäkirjan tarkastavat metropoliitta Arseni ja Anna-Katriina Salmikangas.

Päätös:

Esityksen mukaan.

***

Aika ja paikka alussa mainitut

Puheenjohtaja

Leo
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Pöytäkirjan tarkastajat

Metropoliitta Arseni

Anna-Katriina Salmikangas

Kirkollishallituksen istunnon sihteeri

Jari Rönkkö

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kirkollishallituksen istunnon 23.2.2023 pöytäkirja on tarkastettu 28.2.2023 ja todettu se kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on lisätty kirkon nettisivuille 28.2.2023 ja määräaika oikaisuvaatimukselle ja valitukselle lasketaan edellä mainitusta päivämäärästä.